

POSITION PAPER

Aan De Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Van De Inspectie voor de Gezondheidszorg
datum 10 januari 2017
betreft Rondetafelgesprek Wet uitvoering antidopingbeleid dd 16 januari 2017

De IGZ voert al vele jaren een actief beleid op het terrein van handhaving op de illegale handel in dopinggeduide middelen. Het overgrote deel van deze middelen is gezien de farmaceutisch actieve stoffen die deze middelen bevatten, te classificeren als geneesmiddel als bedoeld in de Geneesmiddelenwet. Bij een beperkt aantal middelen zijn die farmaceutisch actieve stoffen tevens geplaatst op één van de lijsten behorende bij de Opiumwet. Daarmee kan de IGZ middels de Geneesmiddelenwet en de Opiumwet de handhaving ter hand nemen. Voor de volledigheid zij vermeld dat niet alle middelen die staan vermeld op lijsten van antidopingorganisaties zijn te classificeren als geneesmiddel of Opiumwetmiddel. In die gevallen heeft de IGZ dan ook geen bevoegdheid om te handhaven op die producten.

Vanwege voortdurende aanpassing van de Nederlandse wetgeving is die handhaving telkenmale effectiever geworden. Zo is, mede op aandrang van de IGZ, in 2001 de maximale sanctie voor overtreding van de geneesmiddelenwetgeving sterk verhoogd van maximaal zes maanden naar zes jaren door deze overtredingen als economisch delict op te nemen in de Wet op de economische delicten (WED). Deze wijziging is destijds expliciet mede aangebracht ter verbetering van de bestrijding van doping in de sport¹.

In 2007 is de bevoegdheid voor de IGZ verder uitgebreid door de IGZ de bevoegdheid te verlenen tot het opleggen van een bestuurlijke boete voor overtredingen van de geneesmiddelenwetgeving². Zodoende is een sanctiestelsel ontstaan waarmee de meest voorkomende handelingen³ door onbevoegde entiteiten en/of met illegale dopinggeduide middelen door de IGZ bestuurlijk kan worden beboet of in ernstige gevallen via het strafrecht kan worden aangepakt; het zogenoemde duale systeem.

In 2011 is de Geneesmiddelenwet verder uitgebreid waardoor niet alleen het afleveren, in voorraad hebben of ter hand stellen van illegale geneesmiddelen is verboden, maar ook enkel het te koop aanbieden van die middelen is verboden⁴. Deze uitbreiding moet met name ook worden geplaatst in het licht van het alsmear uitbreidende aanbod van

¹ Wet van 5 april 2001 tot wijziging van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening en de Wet op de economische delicten in verband met de aanwijzing als economisch delict van illegale handel in de geneesmiddelen, zulks mede ter verbetering van de bestrijding van doping in de sport. [Staatsblad; 8 mei 2001.](#)

² Wet van 8 februari 2007 tot vaststelling van een nieuwe Geneesmiddelenwet. [Staatsblad; 20 maart 2007.](#)

³ Zoals invoeren, bereiden, afleveren en ter hand stellen.

⁴ Wet van 7 november 2011 tot wijziging van de Geneesmiddelenwet in verband met de noodzaak enige technische verbeteringen aan te brengen in die wet, alsmede houdende wijziging van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de registratie in het BIG-register van verpleegkundigen die bevoegd zijn UR-geneesmiddelen voor te schrijven. [Staatsblad; 6 december 2011.](#)

illegale geneesmiddelen, waaronder dopinggeduide middelen, via internet. In plaats van telkens weer in onderzoeken te moeten aantonen dat een onbevoegde entiteit in vervolg op het aanbieden van zijn producten ook daarin handelt, is enkel het gegeven dat deze producten te koop worden aangeboden al een overtreding van de Geneesmiddelenwet. De Opiumwet kent deze mogelijkheid al veel langer.

In 2013 is de Geneesmiddelenwet opnieuw uitgebreid door het verbod op handelingen door onbevoegden en/of met illegale kant-en-klare geneesmiddelen uit te breiden met een identiek verbod voor de grondstoffen voor de vervaardiging van geneesmiddelen, de zogenoemde werkzame stoffen⁵. Daarmee kunnen ook entiteiten die illegaal opereren in het voortraject van dopinggeduide geneesmiddelen worden aangepakt.

De IGZ is echter niet de enige dienst in Nederland die de Geneesmiddelenwet kan handhaven. Naast de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWa) zijn de Douane, de Nationale Politie en de bijzondere opsporingsdiensten⁶ bevoegd om de Geneesmiddelenwet te handhaven. De IGZ en de NVWa zijn, beide als onderdeel van het Staatstoezicht op de Gezondheidszorg, bevoegd om zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk op te treden. De overige diensten kunnen enkel strafrechtelijk optreden. Uiteraard is het Openbaar Ministerie voor de IGZ een belangrijke partner in geval strafrechtelijk optreden (mogelijk) aan de orde is.

De IGZ beschikt op velerlei niveaus over uitstekende contacten met al deze diensten. Dat strekt zich niet alleen uit tot operationele zaken. De IGZ vervult ook een regisserende rol in de determinatie van producten en stoffen die door deze diensten bij onderzoeken worden aangetroffen en in beslag worden genomen. Hiermee is in Nederland een goed werkend systeem van kennisdeling en operationele samenwerking ontstaan, zeker ook op het terrein van de dopinggeduide middelen.

De Nederlandse Dopingautoriteit (NDa) heeft in dit speelveld een aparte positie aangezien de NDa ten aanzien van illegale handel, onbevoegde beroepsuitoefening of onverantwoorde zorg geen handhavende rol vervult. Desalniettemin is in de afgelopen jaren een vorm van samenwerking ontstaan tussen de IGZ en de NDa. Dit vertaalt zich met name in het doen van meldingen door de NDa aan de IGZ en het verstrekken van geaccumuleerde gegevens van de IGZ of Douane aan de NDa. Sinds medio 2014 vindt onder auspiciën van de Directie Sport van het ministerie van VWS ook structureel overleg plaats tussen beleidsmakers, handhavende diensten en de NDa. Hierin komen ook meer beleidsmatige en prospectieve aspecten ter tafel. Met het wetsvoorstel Wet uitvoering antidopingbeleid (WUAb) zal deze samenwerking verder worden vormgegeven.

De WUAb is evenwel een wet waarin met name de rol, inrichting en verantwoordelijkheid van de NDa in het sportveld wettelijk wordt geregeld. De handhaving op producten en entiteiten wordt met dit wetsvoorstel niet anders geregeld. Voor de IGZ zit er met name wijziging in ten aanzien van het verstrekken van gegevens tussen handhavende diensten

⁵ Wet van 9 oktober 2013 tot wijziging van de Geneesmiddelenwet ter implementatie van richtlijn 2011/62/EU om te verhinderen dat vervalste geneesmiddelen in de legale distributieketen belanden. [Staatsblad; 23 oktober 2013](#).

⁶ In de praktijk de FIOD en de NVWa/IOD.

en de NDa als zelfbestuursorgaan (ZBo). Het verstrekken van gegevens van de ene dienst aan de andere dienst blijft echter een complex proces omdat de verschillende diensten en organisaties wettelijk gebonden zijn en blijven aan (verschillende) wetten die waarborgen scheppen voor het verstrekken van gegevens. Het afsluiten van een convenant tussen de handhavende diensten en de NDa kan de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP), de Wet politiegegevens (WPg) of Wet justitiële en strafvordelijke gegevens (Wjsg) niet opzij zetten. De IGZ is de mening toegedaan dat met de WUAb de samenwerking tussen de IGZ en de NDa vruchtbaar zal worden geïntensiveerd en daarmee de antidopingbestrijding effectiever maakt.